

Tragédii pod peruánským Huascaránem si připomenou lidé po 45 letech v liberecké Oblastní galerii a u pomníku v Bedřichově

21. 05. 2015 14:11

Vzpomínkový večer na Expedici Peru 1970 u příležitosti 45. výročí tragického zemětřesení pod Huascaránem v Peru, při němž zahynula kompletní výprava československých horolezců, se uskuteční 28. května od 17 hodin v Oblastní galerii “Lázně“ v Liberci.

Setkání se zúčastní příbuzní pozůstalých rodin, představitelé Skiklubu Jizerská 50, zástupci města a kraje, přátelé a známí a také velvyslankyně Peru paní Marita Landaveri Porturas, která převzala nad celou akcí záštitu.

Součástí programu bude vedle pietní a společenské stránky také přednáška Lucie Novákové o horolezeckých začátcích v Českém ráji Valeriana Karouška, jednoho ze zahynulých členů expedice, vzpomínky na horolezeckou výpravu MUDr. Leoše Chládky a komentovaná prohlídka právě probíhající výstavy sochaře Valeriána Karouška.

Akci doprovodí tématické fotografie Viléma Heckela, dalšího člena Expedice Peru '70, a k vidění bude i velký kámen, který přímo od památníku horolezců pod Huascaránem přivezla z pietní akce na místě zemětřesení cestovatelka Blanka Nedvědická.

Českoslovenští horolezci zahynuli 31. května 1970 při zemětřesení pod kamennou lavinou hory Huascarán (jižní vrchol 6768 m. n. m., severní 6655 m. n. m.). Od 4. ročníku se J50 stala Memoriálem expedice Peru '70. a je tak stálou vzpomínkou na tuto členy expedice, která měla zdolat nejvyšší horu peruánských And. Většina z nich se v zimě roku 1970 zúčastnila Jizerské 50, o čtyři měsíce později všichni zahynuli.

Připomeňme si jejich jména: Ivan Bortel (zemřel již 18. května 1970 po pádu ze skály pod štítem Huandoy, 6160 m.n.m.), Arnošt Černík, Milan Černý, Vilém Heckel, Jiří Jech, Valerián Karloušek,

Jaroslav Krecbach, Miloš Matras, Ladislav Mejsnar, Milan Náhlovský, Bohumil Nejedlo, Zdeněk Novotný, Jiří Rasl, Svatopluk Ulvr a Václav Urban, (spolu s nimi zahynul i jejich peruánský průvodce Pedro Núněz Díaz).

Památku zahynulých horolezců uctí také účastníci 41. ročníku turistické akce Jizerské vejšlapy, která se koná 30. května. Organizátoři pochodu z Klubu českých turistů TJ Lokomotiva Liberec spolu se zástupci Skiklubu Jizerská 50 v dopoledne kolem 10. hodiny položí květiny k pomníku Expedice Peru v Bedřichově.

Valerian Karoušek byl horolezcem i sochařem

Výstava Valerian Karoušek: Abstrakce - konkrétno – citovost začala v Oblastní galerii Liberec 14. května a potrvá do 30. srpna 2015.

Jméno Valeriana Karouška si spíše vybavíme v souvislosti s Expedicí Peru 1970, která skončila tragicky úmrtím všech jejích členů při zemětřesení na Huascaránu. Vrcholový sportovec Valerian Karoušek byl ale i osobitým sochařem. Od jeho poslední velké retrospektivní výstavy uběhlo 23 let a jeho jméno a dílo pomalu upadá do zapomnění. Liberecká galerie to chce změnit a u příležitosti 45. výročí jeho smrti připravila výstavu, která nově představí jeho dílo a připomene originální tvorbu, která se vtěsnila do pouhých 10 let aktivního uměleckého života.

Valerian Karoušek se narodil v Turnově a od 11 let se věnoval horolezectví ve Skaláku. Tato jeho záliba přerostla v životní styl a vrcholové výkony v oblasti lezení i vysokohorské turistiky. Angažoval se jak v Horolezeckém svazu, tak jako trenér nové horolezecké generace a byl členem reprezentačního družstva Československé republiky.

Po tom, co navštěvoval Uměleckoprůmyslovou školu v Jablonci nad Nisou a učení na zámečníka v mladoboleslavské škodovce, zakotvil už v 17 letech na Akademii výtvarného umění v ateliéru sochařství prof. Jana Laudy, školu vystudoval a stejně jako mnoho generačně spřízněných sochařů našel odrazový můstek pro svoji další volnou tvorbu v odkazu civilistní plastiky Otto Gutfreunda. Na konci 50. let pracoval s pálenou hlínou a zpracovával témata všedního dne – motivy ženských i mužských prací a nebo třeba motivy tehdy nového a módního motorismu. Od počátku 60. let se jeho tvorba začala abstrahovat, připomínala florální motivy jako např. pupeny. Ve svém experimentálním období se sochami z laminátu si vyzkoušel i informel. Tyto sochy se však nezachovaly a známe je jen z dobových fotografií Jana Šplíchala. Nejtypičtější a nejoriginálnější sochy vytvářel v letech 1965 až 1970. Jsou to kovové plastiky doplněné kameny většinou vycházející z lidské figury. Některé jsou více a jiné méně popisné. Zde nejlépe cítíme jak se vyrovnal s polaritou své povahy – byl citlivým a romantickým mužem milujícím přírodu, hory a skály a zároveň technicky zdatným člověkem uvědomujícím si technický pokrok a roli lidské civilizace. Pro svoje sochy využíval také průmyslových fragmentů jako jsou např. motory, zemědělské stroje, řetězy. Jeho torba bývá nejčastěji zmiňována v souvislosti s umělecko – filozofickým proudem Nové figurace.

Výstava ukáže všechny polohy jeho díla včetně jeho tvorby pro veřejný prostor a architekturu. Nejznámější je jistě socha Vzlet, která je umístěna při odbočce na letiště Václava Havla na Ruzyni (momentálně se restauruje). Na výstavě bude představena i poslední monumentální socha Velká Venuše, kterou dokončil těsně před odjezdem na expedici do Peru a kresby ze Senegalu, jež zanechal na Československé ambasádě v Limě před výstupem do hor.

Protože Valerian Karoušek v 60 letech v Liberci dvakrát vystavoval, včetně památné akce Socha a město v roce 1969 a byla mu zde také uspořádána posmrtná výstava, tak se Liberecká galerie rozhodla navázat na Karouškovy výstavy a pokračovat tak v tradici kvalitních sochařských výstav. Galerie připomíná autora, jehož život byl spjat s regionem, ale jeho tvorba hranice Liberecka dávno překonala.

„Kromě katalogu s texty známé odbornice na sochařství 60-tých let Ivy Mladičové a aktivisty v oblasti veřejné plastiky Pavla Karouse s dosud nepublikovanými fotografiemi jsme připravili tradiční komentované prohlídky propagační skládku,“ zve k návštěvě galerie kurátorka Markéta Kroupová (marketa.kroupovavogl.cz, 724 834 547) s tím, že projekt se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a záštitu nad ním převzalo velvyslanectví Peru v České republice.

Doprovodné akce:

28. 5., 10.30 – komentovaná prohlídka výstavy s Markétou Kroupovou

28. 5., 17.00 – Vzpomínkový večer na Expedici Peru 1970

18. 6., 10.30 – komentovaná prohlídka výstavy s Markétou Kroupovou

18. 6., 17.00 – komentovaná prohlídka výstavy s Pavlem Karousem zaměřená na Karouškovy práce pro architekturu a veřejný prostor

16. 7., 10.30 – komentovaná prohlídka výstavy s Markétou Kroupovou

16. 7., 17.00 – komentovaná prohlídka s Ivou Mladičovou, autorkou katalogového textu